

Välkommen till en värld av skärpa

För den kreativa människan är verktygen viktigast. Utan dem skulle vi inte kunna underhålla eller skapa nya produkter. För att resultatet ska bli det vi tänkt oss måste verktygen vara av bra kvalite och ha en bra skärpa. Det börjar på morgonen när skäggstråna ska bort, brödet ska skäras m.m. Hur många problem och skador uppkommer inte i onödan, med slöa verktyg!

Detta är ingen nyhet. Redan under stenåldern förstod man att skarpa verktyg var ett krav för överlevnad. Det gick naturligtvis inte att få god skärpa i stenyxorna enbart genom att hugga eller kila dem ur ett stenblock. Man var tvungen att gnugga yxan mot en annan sten för att få ett skarpt egg.

Slipningen är därför vår äldsta bearbetningsteknik och den har lagt grunden till mänsklighetens överlevnad och utveckling.

Vad är slipning?

Slipning är en spånavskiljande bearbetning, där ett eller flera slipkorn tränger in i arbetsstycket och avskiljer spån. Detta kan ske på många sätt. Till eggverktyg som stämjärn, hyveljärn, knivar, yxor som i vanligt tal kallas handverktyg, är en långsamgående slipsten det bästa. Slipstenen kan vara en natursten eller en keramisk sten. Vad är det för skillnad mellan dessa stenar?

Naturstenen

Naturen har på ett perfekt sätt blandat stora och små slipkorn med varandra. Det ger därför en överlägsen fin slipfas och ett litet råegg. Efterhand som slipkornen blir slöa bryts kornen lös så att nya kommer fram. Naturstenens problem är att slipkornen är runda så det går långsamt att slipa och det är problem med vissa verktyg.

Keramiska stenar

På marknaden finns ett flertal sorter av Keramiska slipstenar. De flesta är lika dem som används på snabbroterande slipmaskiner. Skillnaden är att man bundit slipkornen lösare. Nackdelen vid slipningen med dessa är att de stora kornen orsakar ett stort råegg som måste brynas bort. Detta resulterar ofta i att eggen blir något rundad och därför får man inte det resultat man arbetat för.

Under ett flertal år har vi därför arbetat med en ny slipsten som liknar naturstenen och tillsammans med världens ledande tillverkare av slipskivor har vi nu lyckats.

Den är dock dyrare men om man räknar livslängden så blir den billigare än naturstenen.

Nyhet!

Vår nya snabbslipande Alu-sten

Alu-stenen är en keramisk slipsten, men den skiljer sig väsentligt från andra slipstenar. Vår slipsten är sammansatt av flera kornstorlekar likt natursandstenen. Den största skillnaden är att Alu-stenen har mycket vassare och hårdare slipkorn och slipar därför mycket snabbare. Denna sammansättning av slipkorn medför också att man får en mycket fin slipfas och en litet råegg. Resultatet blir fantastiskt bra.

Alu-stenen finns i flera storlekar och kan också monteras på äldre slipmaskiner.

Till båda typerna använder man vatten, varför?

Vattnet kylar verktyget men fungerar också som smörjmedel mellan slipkornet och verktyget. Slutligen transporterar vattnet bort slipat material och håller slipstenen ren under slipningen.

Råegg

I slutet av slipningen bildas en råegg. Man känner det lätt med fingret eller ser det på slipvattnet som en liten krusning. Man måste alltid ha en råegg för att erhålla en skarp egg. Råeggen uppkommer när trycket från slipkornen blir större än vad det tunna stålet kan motstå. Det böjer det sig uppåt. Om slipstenen består av enbart stora korn blir det därför en tjock råegg som kräver en betydande bryning, medan man på Alu-stenen som består av en blandning av stora och små slipkorn får en tunn råegg. Med en liten bryning erhåller man en skarp egg.

Bryning

Efter avslutad slipning återstår bryningen. Det är en finslipning som ska börja på den sida man sist slipade (alltså där råeggen inte finns). Anledningen till detta är att man ska tunna ut råeggen. Efter detta ska bägge sidor brynas något. Man måste dock vara försiktig. Eggen kan lätt förstöras om man brynar för mycket eller om man inte följer slipfasen. Bryning kan utföras på många sätt med brynen och olika brynskivor.

Med vänlig hälsning

Gunnar Olovsson

Om nu någon absolut vill ha en sandsten så har vi några 2 sort. på lager dom kan variera i måtten lite grann men är i övrigt bra.